

КАРАР
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Тымытык авыл жирлеге Советы

Тымытык авылы

№ 24-41

«10 »декабрь 2021 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Тымытык авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турыйндағы нигезләмә хакында

2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турыйнда», 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турыйнда» Федераль законнар, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Тымытык авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,

Тымытык авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Күшымта нигезендә Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Тымытык авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турыйндағы нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карап 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә дип билгеләргә.
3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru>. һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүматикоммуникацион чөлтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakaev.tatar.ru>.
4. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча дамии комиссиягә йөкләргә.

Рәис

Э.Х.Гайләҗева

Азнакай муниципаль районы Тымытык авыл жирлеге Советы карарына 1 нче күшүмтэ
«10» декабрь 2021 № 24-41

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Тымытык авыл жирлеге
территориясендэ төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛЭМЭ

1. Гомуми нигезлэмэлэр

1.1. Элеге нигезлэмэ Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районыны Тымытык авыл жирлеге территорииясендэ төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба - муниципаль контроль).

1.2. Төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнар тарафыннан Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Тымытык авыл жирлеген төзеклэндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне үтәү, шулай ук контроль чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителә торган каарларның үтәлеше тора.

1.3. Төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контроль объектларын исәпкә алу Тымытык авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет) тарафыннан элеге нигезендэ гамәлгә ашырыла. Муниципаль контроль объектлары турында мәгълүматларны жыю, эшкәрту, анализлау һәм исәпкә алганда, башкарма комитет норматив хокукий актлар нигезендә аңа тапшырыла торган мәгълүматны, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торган мәгълүматны, шулай ук һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны куллана.

1.4. Төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контроль Азнакай муниципаль районы Тымытык авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – муниципаль контроль органы).

1.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органның вазыйфаи затларына вазыйфаи инструкция нигезендэ муниципаль контрольне гамәлгә ашыру керә торган вазыйфаи затларына, шул исәптән профилактик һәм контроль чаралар үткәру:

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Тымытык авыл жирлеге башлыгы (алга таба-вәкаләтле органның вазыйфаи заты).

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вәкаләтле органның вазыйфаи заты «Дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 29 статьясында (алга таба - 284-ФЗ номерлы Закон) билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

2. Муниципаль контроль объектлары

2.1. Төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контроль объектлары (алга таба - контроль объекты) булып тора:

а) Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Тымытык авыл жирлегенен мәжбүри таләпләрен үтәүгә бәйле рәвештә юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнен һәм гражданнарның эшчәнлекләре, гамәлләре (гамәл кылмаулары);

б) территорияне төзеклэндерү элементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив жайлланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиналлар һәм бизәү элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, корылмаларның фасадларының, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм төзеклэндерүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр.

2.2. Муниципаль контроль органы 248-ФЗ номерлы Закон нигезендэ контроль объектларын исәпкә алуны тәэмин итә.

2.3. Контроль объектлары турында белешмәләрне исәпкә алу максатларында жыйганда, эшкәрткәндә, анализлаганда һәм исәпкә алганда, муниципаль контроль органы норматив хокукий актлар нигезендә аңа тапшырыла торган мәгълүматны ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торган мәгълүматны, шулай ук һәркем файдалана алырлык мәгълүматны файдалана.

3. Контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы белән идәрә итү

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм рисклар белән идәрә итү системасы кулланыла.

Әлеге Нигезләмәнен 2.1 пункттындагы «а» пунктчасында курсәтелгән контроль объектлары тубәндәгә хәвеф-хәтәр (зыян) категориясенә (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә) карыйлар:

- а) югары куркынычлык;
- б) урта куркынычлык;
- в) түбән куркынычлык.

3.2. Тикшеренү объектлары хәвеф-хәтәр категориясенә тубәндәгә критерийлардан чыгып карый:

а) контроль объектлары югары куркынычка керә, аларга карата таләпләр билгеләнгән:
тышкы яктырту;
балалар мәйданчыклары;
спорт мәйданчыкларына;
төзелеш мәйданчыкларына;
бина, корылмалар, корылмаларның түбәләрен карап тоту;
инвалилар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре территориясе буенча тоткарлыксыз хәрәкәт итүнә тәэмин итү.

Югары куркынычка бәйле контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган югары дәрәҗәдәгә кыйммәтләргә зыянны (зыянны) фактта китерергә мөмкин.

б) уртача куркынычка карата таләпләр билгеләнгән контроль объектлары керә:
жирлекнән карап тоту һәм тышкы кыяфәте;
территорияне жыештыру;
каты коммуналь калдыклар жыелу урыннарына һәм корылмаларына;
киртәләр;
яшел үсентеләрне саклау һәм карап тоту;
жир эшләре житештерү;
йорт хайваннарын һәм йорт хайваннарын тоту.

Контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрне бозу уртача авырлыктагы зыянны (зыянны) законда саклана торган уртача авырлыктагы кыйммәтләргә фактта китерергә мөмкин.

в) карата таләпләр куелган контроль объектлары түбән куркынычлыкка керә:
фасадларны карап тоту;
газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм башка мәгълүмат урнаштыру,
эттәлеге һәм эксплуатациясе;
бәйрәм бизәлеше элементлары;
адресация билгеләре;
мәгълүмати конструкцияләргә;
кече архитектура формалары;

биналар, корылмалар, жир кишерлекләре милекчеләренең һәм (яки) законлы хужаларының (милекчеләреннән һәм (яки) мондый йортлар чикләре буенча төзелмәгән жир кишерлекләре милекчеләреннән тыш) якын-тирә территорияне карап тотуда катнашуы.

Түбән куркынычка бәйле контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан сакланыла торган зур булмаган авырлыктагы кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин.

3.3. Контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген рискның төрле категорияләренә кертергә мөмкинлек бирә торган критерийлар булганда, контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген югары риск категориясенә кертергә мөмкинлек бирә торган критерийлар кулланылырга тиеш.

3.4. Контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында яисә риск критерийларын үзгәрту турында белешмәләр кергән очракта, 5 эш көне эчендә муниципаль контроль органы әлеге контроль объектының риск категориясен үзгәрту турында карап кабул итәргә тиеш.

3.5. Контрольлек итүче затлар риск категориясен үзгәрту турында муниципаль контроль органына гариза бирергә хокуклы.

4. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәгә профилактик чараптар гамәлгә ашырыла:

- а) мәгълүмат бирү;
- б) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- в) кисәтү игълан итү;
- г) консультация бирү;
- д) профилактик визит.

4.2. Профилактик чараптар 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контроль органы профилактик чарапарны исәпкә алуны тәэмин итә.

4.3. Муниципаль контроль органы мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районнының рәсми сайтында түбәндәгә веб-адрес буенча: <http://aznakayevo.tatarstan.ru> «Муниципаль контроль» бүлгендә, массакүләм мәгълүмат чарапарында һәм башка рәвешләрдә тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән контрольдә тотыла торган затларга һәм башка кызыксынуучы затларга мәгълүмат бирә.

4.4. Муниципаль контроль органы ел саен, 248 - ФЗ номерлы законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алыш, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы доклад әзерләүне гамәлгә ашыра.

Докладны әзерләүне оештыру төзекләндерү өлкәсендә вәкаләтле муниципаль контроль органына йөкләнә.

4.5. Муниципаль контроль органының мәжбүри таләпләрне бозулары яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудыруы турында расланган мәгълүматлар булганда, муниципаль контроль органы контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне (алга таба - кисәтү) бозуга юл куймау турында кисәтү игълан итә һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү буенча чараптар күрергә тәкъдим итә.

Контрольлек итүче зат кисәтүне алганнан соң күрсәтелгән кисәтүгә карата муниципаль контроль органына мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Каршы килү түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

каршы килә торган жирле үзидарә органы атамасы;

шәхси эшкуарның яисә гражданның атасының исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, шулай ук контактлы телефон номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) һәм контролльдә тотыла торган затка жавап жибәрелергә тиешле почта адресы (адресы);

кисәтүнең датасы һәм номеры;

контрольдә тотылуучы зат игълан итептеген кисәту белән риза булмаган дәлилләр;

контрольдә тотыла торган зат кисәту алу датасы;

имза һәм дата.

Кирәк булган очракта, раслау, үз дәлилләрен контролириуемое зат прикрепает каршылыкка тиешле документлар яки аларның заверенные күчермәләре.

Каршылык турыдан-туры яисә почта аша, яисә муниципаль контроль органының рәсми электрон почтасына язма рәвештә бирелергә мөмкин.

Каршылыкны тапшыруның ин чик вакыты контролльек итүче зат тарафыннан кисәту алынгандан соң 15 календарь көн тәшкүл итә.

Муниципаль контроль органы тарафыннан каршылыкны карауның ин чик вакыты каршылыкны теркәгән көннән 30 календарь көн тәшкүл итә.

Каршылыкны объектив һәм һәрьяклап карау максатларында өстәмә мәгълүмат алу өчен запрос жибәрү кирәк булганда, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан карауны озайтуның ин чик вакыты 15 календарь көн тәшкүл итә, контролльек итүче затка аны карау срокын озайту турында белдерүе белән.

Муниципаль контроль органы:

а) каршылыкны объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны, кирәк булганда, контролльдә тотучы зат яисә аның вәкаләтле вәкиле катнашында каршылыкны тәэммин итә;

б) кирәк булганда Дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка затлардан документлар һәм материаллар соратып ала;

в) каршылыкны карау нәтижәләре буенча тикшереп торылуучы затның бозылган хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яңадан торғызуға яисә яклауга юнәлдерелгән чараплар күрә;

г) каршылыкта куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача жавап жибәрә.

Карапны карау нәтижәләре буенча муниципаль контроль органы түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

а) игълан итептеген кисәтүнен гамәлдән чыгару рәвешендейге каршылыкны канәгатьләндерә;

б) каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

Карапны карау нәтижәләре буенча карап кабул итептеген көннән соң килүче көннән дә соңга калмычча, каршылык биргән контролльдә тотучы затка язма рәвештә һәм аның теләге буенча каршылыкны карау нәтижәләре турында электрон формада мотивлаштырылган жавап жибәрелә.

4.6. Контрольдә тотылуучы затларның һәм аларның вәкилләренен мөрәҗәгатьләре буенча муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары консультацияләр бирә.

Консультация (шул исәптән язма рәвештә) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башкарыла.

Контрольдә тотучы зат язма рәвештә консультация бирү сораулары буенча язмача жавап биругә запрос тәкъдим иткән очракта, консультация муниципаль контроль органы тарафыннан язма рәвештә гамәлгә ашырыла.

Консультация барышында төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирелә.

Консультация түләү алмычча башкарыла.

Консультация муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан телефон, шәхси кабул итү яки профилактик яки контроль чара үткәрү барышында башкарылырга мөмкин.

Консультация вакытында язма рөвештә билгеләнгән таләпләр үтәләргә тиеш Федераль закон белән «Россия Федерациясе гражданнары мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында».

Контрольләнүче затларның һәм аларның вәкилләренең бер типтагы мөрәҗәгатьләре буенча консультацияләр Азнакай муниципаль районның рәсми сайтында веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла: <http://aznakayevo.tatarstan.ru> муниципаль контроль органының вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган язма аңлатуның «Муниципаль контроль» бүлгегендә.

Консультацияләү өчен контактлы телефоннар номерлары, язма формада запрослар жибәру өчен адреслар, консультацияләү максатларында шәхси кабул итү графигы һәм урыны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районның рәсми сайтында веб-адрес буенча урнаштырыла: <http://aznakayevo.tatarstan.ru> «Муниципаль контроль» бүлгегендә.

Консультация түбәндәгә мәсьәләләр буенча башкарыла:

куркынычлык категориясенә керту критерийлары;

төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру предметы булып торган мәжбүри таләпләр;

контроль чаралар үткәрү тәртибе, вакыт-вакыт һәм сроклары;

контрольлек итүче затларның һәм муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары;

муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе.

4.7. Профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алыш бару урыны буенча профилактик әнгәмә формасында үткәрелә. Профилактик визит барышында контрольлек итүче затка аның вәкаләтләре, шулай ук контроль объектына карата үткәрелә торган муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру үзенчәлекләре турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотучы зат аның эшчәнлегенә яисә аның кулланыла торган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, риск критерийларына туры килү, риск категориясен киметүнен нигезләре һәм тәкъдим ителә торган ысуллары, шулай ук контрольдә тотылучы затка карата үткәрелә торган контроль чараларын төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

Муниципаль контроль органының вазыйфаи заты әлеге Нигезләмәнен 4.6 пунктында, шулай ук 248-ФЗ номерлы Законның 50 статьясында билгеләнгән тәртиптә контрольдә тотыла торган затны консультацияләү гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри профилактик визит уздыру югары риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата гамәлгә ашырыла.

Мәжбүри профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алыш бару урыны буенча профилактик әнгәмә формасында үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә яки аца караган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, риск критерийларына туры килү, нигезләр һәм риск категориясен киметүнен тәкъдим ителә торган ысуллары турында мәгълүмат бирә.

Мәжбүри профилактик визит барышында муниципаль контроль органының вазыйфаи заты контроль объектларын риск категориясенә керту өчен кирәклә мәгълүматлар жыя ала.

Мәжбүри профилактик визит үткәрү турында контрольдә тотучы затка аны үткәрү датасына кадәр 5 эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

Контрольлек итүче зат, аны үткәрү датасына кадәр 3 эш көненнән дә соңга калмыйча, бу хакта муниципаль контроль органына хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклары.

Мәжбүри профилактика визитын үткәрүнен ин чик вакыты 1 эш көне тәшкил итә.

Мәжбүри профилактик визит үткәргендә, контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелә алмый. Тикшеренүче зат тарафыннан профилактик визит барышында алынган анлатмалар рекомендация характерында.

Мәжбүри профилактика визитын үткәргендә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә зыян (зыян) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зыян) китерелүе ачыкланса, муниципаль контроль органы вазыйфаи заты контроль чараптар үткәрү турында карап кабул итү очен бу хакта кичекмәстән вәкаләтле органның вазыйфаи затына хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визит нәтижәләре буенча муниципаль контроль органының вазыйфаи заты мәжбүри профилактик визит үткәрү турында акт төзи.

4.2. Тикшерү битләре

4.2.1. Контроль һәм контроль чараптар үткәрүне оптимальләштерү объектларында зыян (зыян) китерү куркынычын киметү максатларында муниципаль контроль органы тикшерү кәгазыләрен (контроль сораулар исемлекләрен, аларга жаваплар контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү яки үтәмәүне раслый) формалаштыра һәм раслый.

4.2.2. Тикшерү кәгазыләре вәкаләтле органның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

4.2.3. Тикшерү кәгазыләре контрольлек итүче затка Россия Федерациясе законнарында каралмаган мәжбүри таләпләрне үтәү буенча йөкләмә йөкли алмый.

4.2.4. Тикшерелә торган затларны үз-үзләрен тикшерү максатында тикшерү кәгазыләре Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында, «Муниципаль контроль» бүлекчәсендә урнаштырыла һәм ярдәм итә.

4.2.5. Тикшерү чарапарын уздырганда контроль чараны үткәрү турында карапarda күрсәтелгән тикшерү кәгазыләре контроль сорауларга жаваплар кертү юлы белән вазыйфаи зат тарафыннан электрон формада тутырыла һәм контроль органның вазыйфаи затының көчәйтәлгән квалификацияле электрон имzasы белән раслана.

5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

5.1. Муниципаль контроль планлы тикшерү чарапары үткәрмичә гамәлгә ашырыла.

5.2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнештә, түбәндәге контроль-планнан тыш чараптар үткәрелә:

- ә) документар тикшерү;
- б) күчмә тикшерү;
- в) рейд тикшерүе.

Тикшерелә торган зат белән үзара хезмәттәшлек итмичә түбәндәгә чараптар уздырыла:

- а) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- б) күчмә тикшерү.

5.3. Контроль чараптар үткәрү очен нигез булырга мөмкин:

муниципаль контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләрнең булуы яисә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

прокурор таләбе-законнарын үтәлешен контрольдә тоту (кузәтчелек) кысаларында, прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча граждан хокукларын үтәүне контролльдә тоту;

муниципаль контроль органы күрсәтмәсен үтәү срокы чыккач, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында документлар һәм белешмәләр тапшырмаган очракта, контрольлек итүче зат тарафыннан әлеге күрсәтмә белән билгеләнгән яки алар нигезендә күрсәтелгән күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел.

Контроль чаралар, үзара бэйлэнешсез, вэкалэтле органныц вазыйфаи заты тарафыннан бирелгэн бирене нигезендэ муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан уткэрелэ.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи заты, аларның үтэлешен бэялэү өчен кирэк булган мэжбүри талэплэрне, контроль гамэллэр характерын исэспкэ алып, контроль чаралар төрен билгели.

Контроль чара барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль контроль объектларына карата мэжбүри талэплэрнен үтэлеше бэялэнэ, аларга контроль чарасы предметында күрсөтелгэн мэжбүри талэплэр куела.

5.4. Төзеклэндерү өлкэсендэ муниципаль контрольне гамэлгэ ашырганда муниципаль контроль органыныц вазыйфаи затлары тикшерүлэр, аларның нэтижэлэрэ һэм ачыкланган мэжбүри талэплэрне бозуларны кисэту һэм (яки) бетерү буенча күрелгэн чаралар турында мэгълумат кертергэ тиеш.

5.5. Документар тикшерү барышында түбэндэгэе контроль гамэллэр кылылырга мөмкин:

- а) язма ацлатмалар алу;
- б) документлар талэп итү;

5.6. Күчмэ тикшерү барышында түбэндэгэе контроль гамэллэр кылырга мөмкин:

- а) карау;
- б) тикшерү;
- 1) сораштыру;
- г) язма ацлатмалар алу;
- д) документлар талэп итү;
- е) пробалар сайлау (үрнэклэр);
- ж) инструменталь тикшерү;
- з) сынау;

Күчмэ тикшерүне уткэрү срокы 10 эш көненнэн артмаска тиеш. Бер кече эшмэктэлек субъектына карата күчмэ тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен - 50 сэгаттэх һэм микропредприятиелэр өчен-15 сэгаттэх артмаска тиеш.

5.7. Рейд тикшерүләре барышында түбэндэгэе контроль (кузэтчелек) гамэллэр кылырга мөмкин:

- а) карау;
- б) тикшерү;
- 1) сораштыру;
- г) язма ацлатмалар алу;
- д) документлар талэп итү;
- е) инструменталь тикшерү;
- ж) сынау;

5.8. Тикшерү гамэлгэ ашырыла статьясы нигезендэ 77 статья 248-ФЗ номерлы Федераль закон.

Рейд барышында тикшерү контрольдэ тотылучы зат яисэ аның вэкиле булмаган очракта гына, муниципаль контроль органында, гражданнарның тормышына, сэламэллегенэ, эйлэнэ-тирэ мохиткэ зыян (зыян) китерү куркынычы турында, видеоязма кулланып, бары тик муниципаль контроль органында гына башкарлырга мөмкин.

5.9. Инструменталь тикшерү махсус жиһаз һэм (яки) техник приборлар кулланып, контролльек итүче зат тарафыннан мэжбүри талэплэрне үтэүне билгелэү максатларында муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан уткэрелэ.

Тикшерү нэтижэлэрэ буенча инструменталь тикшерү беркетмэсе, билгелэнгэн талэплэр нигезендэ төзөлэ өлеше 4 статьясындагы 82 248-ФЗ номерлы Федераль закон.

5.10. Контроль чаралар барышында контроль гамэллэр 248-ФЗ номерлы Законда һэм элеге Нигезлэмэнен 4.8, 4.9 пунктларында билгелэнгэн тэртиптэ башкарьла.

5.11. Контроль чаралар үткәргендә, муниципаль контроль органының вазыйфаи заты һәм контроль гамәлләр кылуға жәлеп ителгән затлар тарафыннан, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен беркетү өчен фотога төшерү, аудио - һәм (яки) видеоязма, дәлилләрне теркәүнен башка ысууллары кулланылырга мөмкин.

Дәлилләрне теркәү ысууллары мәжбүри таләпләрне бозуны чагылдыручи фиксация объектын һиччиксез идентификацияләргә мөмкинлек бирергә тиеш.

Фотога төшерүне, аудио - һәм видеоязмаларны, тикшерү чараларын башкарғанда мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәүнен башка алымнарын куллану зарурлығы түрүндагы карап муниципаль контроль органнарының вазыйфаи затлары тарафыннан мөстәкыйль кабул ителә. Мәжбүри тәртиптә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен фото - яки видеофиксацияләү түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

тикшерү барышында ветеринария-санитария кагыйдәләрен бозу очраклары ачыкланды, ә нәкъ: фермага машина керү урыны дезбарьер белән жиһазландырылмаган;

тикшерү барышында аны үткәрудә һәм контроль гамәлләр кылуда каршылыклар булган.

Мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерүнен, аудио - һәм видеоязмаларның техник чаралары кулланылырга мөмкин.

Контрольдә тотучы затка мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру түрүнде мәжбүри рәвештә хәбәр ителә.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чаралар түрүнде мәгълүмат актта контроль чара нәтижәләре буенча чагылдырыла.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәру нәтижәләре тикшерү чарасы актына күшымта булып тора.

5.12. Контроль чаралар үткәру нәтижәләре буенча, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсез, муниципаль контроль органының вазыйфаи заты тиешле акт төзи, аны карау нәтижәләре буенча карап кабул ителә. 248-ФЗ номерлы Федеरаль закон.

5.13. 248-ФЗ номерлы Закон таләпләре нигезендә контрольдә тотылган зат яисә аның вәкиле катнашында үткәрелегә тиешле контроль чаралар үткәрелгәндә һәм контроль гамәлләр башкарыйланда. Контрольлек итүче затның яки аның вәкиленен булуы, контроль чаралар үткәрудән, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне таләп итми торган контроль гамәлләр кылудан тыш, мәжбүри.

Шәхси эшмәкәр һәм контрольлек итүче затлар булган граждан муниципаль контроль органына контроль чарасы үткәргендә булу мөмкинлеге түрүнде мәгълүмат бирергә хокуклы булган очракта (авыру яки непреодолимаң көч шартлары аркасында). Мондый мәгълүмат кергән очракта, контроль чараны үткәру муниципаль контроль органы тарафыннан индивидуаль эшкуар (гражданин) муниципаль контроль органына мөрәҗәгать итү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә.

6. Контроль органы каарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

6.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручи вазыйфаи затларның каарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмауларына) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелеген мөмкин.

6.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятьләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

7. Эшчәнлек нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү контроль органы

7.1. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына керә:

1)закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләренең зыяннарын (зыянны) минимальләштерү дәрәҗәсен чагылдыра торган контроль төренең төп күрсәткечләре, эшчәнлекнең тиешле өлкәсендә зыян (зыян) китерү куркынычын бетерү дәрәҗәсе, алар буенча максатчан (план) күрсәткечләр билгеләнә һәм аларның казанышлары контроль орган тәэммин итәргә тиеш;

2) контроль (кузәтчелек) эшчәнлеген мониторинглау, аны анализлау, гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган проблемаларны ачыклау өчен кулланыла торган контроль төренең индикатив күрсәткечләре һәм аларның килеп чыгу куркынычын бетерү дәрәҗәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы нисбәтне характерлый торган сәбәпләрне ачыклау, шулай ук контрольдә тотыла торган затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәҗәсе.

7.3. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль контроль төрләре өчен индикатив күрсәткечләр өлдө Нигезләмәгә 1 нче күшымта белән билгеләнгән.

8. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

8.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү төп күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

а) хисап чорында ачыкланган бозуларның гомуми санында (календарь елы) төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итүче затлар тарафыннан бетерелгән мәжбүри таләпләрне бозулар өлеше, ул хисап чорында ачыкланган бозуларның гомуми санына карата контрольлек итүче затлар тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозуларның саны нисбәтә буларак исәпләнә;

б) шикаять бирү турында карап кабул ителгән муниципаль контроль органы каарларына, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять өлеше (гамәл кылмавына) тулысынча яисә өлешчә йә аларга карата муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының законсыз гамәл (гамәл кылмавына) карата муниципаль контроль органы каарларына шикаятьләрнен (алга таба - аларны канәгатьләндерү турында карап кабул ителгән шикаятьләр) гомуми санында муниципаль контроль органы каарларына шикаятьләрнен, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаятьләр өлеше, ул аларны канәгатьләндерү турында карап кабул ителгән шикаятьләр санының гомуми санына карата исәпләнә.

8.2. Өлдө Тәртипнең 8.1 пункттындагы «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән төп күрсәткечләр өчен 1/3 һәм 1 санлы төп күрсәткечләр булып тора.

9. Йомгаклау нигезләмәләре

9.1. Өлдө Нигезләмә 2012 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

9.2. 2023 елның 31 декабренә кадәр муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында контроль орган тарафыннан документлар әзерләү, контрольдә тотыла торган затларга контроль органның эш һәм кабул ителә торган каарлары турында хәбәр итү, документлар һәм контрольдә тотыла торган затлар белән белешмәләр алмашу кәгазь саклагычында гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
Тымытык авыл жирлеге
территориядә төзекләндерү
өлкәсендәц муниципаль контроль
турында Нигезләмәгә 1 нче кушымта

Муниципаль контроль (кузәтчелек) индикатив күрсәткечләре исемлеге

- 1) хисап чорында үткәрелгән планлы тикшерү (кузәтчелек) чарапары саны;
- 2) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү (кузәтчелек) чарапары саны;
- 3) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен ачыклау яисә мондый параметрлардан, хисап чорыннан контроль объектын тайпышыру нигезендә хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 4) контроль (кузәтчелек) чарапарының гомуми саны
хисап чорында үткәрелгән хезмәттәшлек белән;
- 5) хисап чорында үткәрелгән hәр КНМ тәре буенча үзара хезмәттәшлек белән
контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 6) үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чарапар саны
хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чарапарын куллану;
- 7) үткәрелгән мәжбүри профилактик визитларның саны
хисап чорында;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында
кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкландын контроль
(кузәтчелек) чарапары саны;
- 10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган
контроль (кузәтчелек) чарапары саны;
- 11) хисап чорында контроль (кузәтчелек) чарапар нәтиҗәләре буенча салынган
административ штрафлар суммасы;
- 12) хисап чорында тикшерү (кузәтчелек) чарапарын үткәруне килештерү турында
прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;
- 13) тикшерү (кузәтчелек) чарапарын үткәруне килештерү турында прокуратура
органнарына жибәрелгән гаризалар саны (алар буенча прокуратура органнары хисап
чорында килешүдән баш тарткан);
- 14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 15) хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектларының hәр
категориясе буенча хисап чоры ахырына исәпкә алынган объектларының саны;
- 16) хисап чоры ахырына контрольдә тотылучы затларның саны;
- 17) хисап чорында контроль (кузәтчелек) чарапары үткәрелгән контрольдә тотылучы
затлар саны;
- 18) хисап чорында контроль (кузәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд
тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъвалу
турында дәгъва гаризалары саны;
- 19) контроль (кузәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының суд тәртибендә
жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү турында
дәгъва гаризалары саны, алар буенча хисап чорында игълан ителгән таләпләрне
канәгатыләндерү турында каар кабул ителде;
- 20) муниципаль контрольне (кузәтчелекне) оештыруга hәм гамәлгә ашыруга карата
таләпләрне тупас бозу белән үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чарапары саны hәм аларның
нәтиҗәләре дөрес түгел дип танылды hәм (яки) хисап чорында юкка чыгарылды.